

ԼՈՒՍԱՔԵՐ

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱՆՈՒԻ ԵՐԵՐԾԱՐԹԻ ՀԻՆԴՇՈՐԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ ՕՐԵՐԸ

ՀԱՍՏԵ
ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ ԼՈՒՍԱՔԵՐ ԼՐԱԳՐԻ
Administration du journal arménien
LOUSSAPER
Boîte Postale 868 Le Caire (Egypte)

ԲԱԺՆԵԳԻՆ		
Երկրորդ Արտասահման		
Ուշ ԳՐԸ	ՇԻԽԵ	
Տարեկան	100	20
Վեցամսեայ	50	10
Եռամսեայ	25	5

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Նամակ և գրամ զրկել վարչութիւնն հասցէին
Չ'ապօրինեք եւս չ'ա գարձաօր
Դրանցումներն համար մասնաւոր պայմաններն
Խմբագրատունը կը գտնուի Մանուր փաշա խալիձ, քրամոսյի
գօին վրայ:

ԼՈՒՍԱՔԵՐԻ
Օ Ր Ա Ց Ո Յ Ց Ը

11 Փետր. Ուր.

Աւելի ազդեցութիւն կրնայ դոր-
ծուիլ քաղցրութեամբ քան թէ
խստութեամբ:

12 Փետր. Երթ.

Սրբն. Սարգիս զորավարն և որդւոյ եղբա Մար-
տիրոսն և չորեքտասն զինուորացի:

Բաղձանքով օրօրուիլը զբաղու-
ներու ամենէն դէշն է:

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՍԸ

(Ի Ն Գ Ը Ր Վ Ի Ո Ւ)

(Պոստընի Armenia հանդէսէն)

Բարեկամս, ամենայն Ռուսաց
Ցարը, որուն հետ անցընելու վարժ-
ուած եմ՝ ամեն Չորեքշաբթի իրի-
կուններս, մտերմական հաճելի տեսակ-
ցութեամբ մը, անցած օրը ինծի լուր
զրկած էր որ սովորական ժամէն ա-
ռաջ երթամ զինքը տեսնելու: Բէն,
մեր յարաբերութեանց ընտանու-
թեանը պատճառով երկար առանձն
վեր մեր երկուքին միջև ամենին
պէտք չէ մնացած ո՛ր և է ձեւակեր-
պութիւն մը կատարելու՝ եւ ահապա-
րեցի հնազանդելու կայսերական հը-
րամանին:

Երբ որ զիս ներս մտցուցին իր
առանձնասենեակը, անմիջապէս ուշ-
քիս զարկաւ նորին վեհափառութեան
դունտոս դէմքին վրայի թախծու-
թիւնը: Այնպէս կ'երեւար որ ծայ-
րագոյն վհատութեան վիճակի մը են-
թարկուած էր: Թող շարժումով մը
հրամայեց պաշտօնակալին որ ներկա-
յութենէն հեռանայ: Յետոյ նորէն
աչքերը դարձուց դէպի պատուհանը
և անշարժ կերպով ուղղեց ձմեռնա-
յին ամայի տեսարանին վրայ, որ
ճիշտ այս տխուր կայսրութեան ողի-
նն պէս պաղ, մելամաղձիկ և անաս-
ման էր: Ամբողջ քառորդ ժամ՝ ըս-
պասեցի առանց բառ մը արտասա-
նելու: Ուրիշ, որովհետեւ, անիկա իր
ցաւաղին խորհրդածութիւններէն ա-
զատուելու երկոյթը չունէր՝ եւ ինծի
համարձակութիւն առի ըսելու:

«Ձեր վեհափառութիւնը բարե-

հաճե՛ր է հրամայելու»
«Ձգէ՛, Ալեքս», ըսաւ սաստիկ
զրգուժով մը, «ձգէ՛ այդ պարագ-
այութիւնը իմ վեհափառութեանս վը-
րայ, իմ վեհափառութեան հրամանին
վրայ, և այլն. պարկեշտ, չիտակ
մարդ արարածներու պէս խօսակ-
ցիւք, առանց այդ ձեւարանութիւն-
ներուն, որոնց կեղծութիւնը և ստու-
թիւնը իրա՛ւ որ կը տանջեն զիս:
Կուգե՛մ որ իրարու հետ լուրջ ու
խելացի զրոյցներ ունենանք, ինչպէս
որ հասարակ մահկանացուները ընդ-
հանրապէս կունենան իրենց ուղած
ձեւովը, որմէ օգուտ ալ կը քաղեն:
Չեարանութիւն չեմ ուզեր, փափը-
լուն սուտեր չեմ ուզեր: Ես Նիքոլա
եմ, դուն ալ Ուլեքս ես: Մեր հան-
դամանքները այսպէս որոշուել ենք՝
ալ թող սկսուի խօսակցութեանս:

Մէկէն ի մէկ կեցաւ, և ապա
ժպիտով մը փայլեցաւ իր այլապէս
խռոված երեսը:

«Կը տեսնես սովորութեան բրո-
նեակութիւնը» ըսաւ հառաչանքով:
«Ահա այս ձեւը, — թող սկսուի խո-
սակցութեանս — ըսելը, կայսերարար
զրուցել կը նկատեմ ես»:

«Խօսքի այդ ձեւը դորձածական է»
պատասխանեցի: Անիկա կը դորձող բէ
խլխտութիւն մը, դիւթական ազդե-
ցութիւն մը, որ առիւ առաջ մտքէ
չէ անցած: Այնպէս եղած է որ կը
թելաղբէ երեւակայութիւն, հայեացք-
ներու լայնութիւն, և միջին ապագայի
դորձերուն մարդաբանական յղացում:

Այնուր աւելի մտ բերաւ իմի-
նիս, և դէպի առաջ ծոկով՝ ցած
ձայնով մը սկսաւ:

«Իմ հոգիս կը հանեն կոր սա
անպիտան Չեմոյվոնները, և իրենց
ժողովները, իրենց որոշումները, ի-
րենց պահանջումները, իրենց անշահ
թելաղբութիւնները, իրենց փափաք-
ները են. ևն: Ասանք զիս աւելի կը
չարչիկեն քան թէ պատերազմի դաշ-
տէն եկած որ և է լուր մը: Այդ ան-
թի մտրացկանները ինչ կը խառ-
նուին իմ պետութեանս դորձերուն»:

«Ամենեւ ին իրաւունք չունին»
պատասխանեցի:

«Այո՛, ամենեւ ին իրաւունք չու-
նին: Կայրը Լոս եմ թէ ես չեմ»:

Ետոյ երազուն կերպով շարու-

նակեց, ցաւի, բողձանքի և չուարու-
մի զղացումներ յայտնող այնպէս ծայ-
նով մը, որ պահ մը իրօք մեղքըցայ
այս տկար, այլասերած և անկարող
երիտասարդին վրայ:

«Ո՛րչափ ցաւով կը փնտռեմ
հիմա իմ սիրելի ողբացեալ Քլէմէն-
Բանի որ անիկա կար՛ բան մը կար-
գէն դուրս չէր ելլեր: Անիկա այն-
չափ անձնուէր, այնչափ հնարամիտ,
այնչափ քաջասիրտ էր: Գուն գիտես
այս ապիկար նախարարը, այս Միրսի
ըստած իշխանիկը, հիմակունէն կ'ա-
տեմ զինքս: Կ'երեւի որ անիկա ո՛չ
խելք ունի, ո՛չ սրադատութիւն: Եթէ
քաղաքագիտութիւն ըսես՝ մեղք բա-
ռին: Ինչո՞ւ այդ գաւառացի անխոր-
տէնները իրենց գոմբէն կանչուէին,
կրնան հասկնալ»:

«Այդ բանին խելքս չը հասնիր
ամենեւ ին: Մտաբանկոյս անանց չնոր-
հիւ չէ որ Ճարնական բանակը կուտ-
րող փայլուն յարձակումները կատար-
ուեցան, և ձեր Պալլիկեան նաւա-
տորմիղը այնչափ գերազանց արթնու-
թիւն մը ցոյց տուաւ»:

Նորին վեհափառութիւնը վե-
րէն վար նայեցաւ ինծի, վստահա-
նալու որ իմ գիտողութեանս մէջ
հեղեղական դիտում չը կայ:

Իմ անխափանցիկ դէմքս յայտ-
նապէս դահալուց զինք, և աւելի տաք
եղանակով մը շարունակեց:

«Այս պետութիւնը, անոր դոր-
ձերը, ամենքը ինծի շատ տարօրի-
նակ կը թուին: Ասոր հետ մէկտեղ
իմ իշխանութիւնս անոր ճակատա-
դրին վրայ նշան մը պիտի թողու-
նա՛ւ կ'աշխատեմ կոր այս ընդարձակ
չինուածքը ամրացնելու, ձուլելով կամ
արտաքսելով փոքրիկ, ազմիրար ցե-
ղերը, որոնք այդ դորձը կը վտան-
գեն»:

«Ձե՛ները, Լեհերը, Հայերը,
Հրեաները, այն պէս չէ»:

(Մնացածը յաջորդ թուով)

Ս. ԱԼԵԿՍԱՆԾՐ

Ս. Բեղերապուրկ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Թ Ո Ւ Ր Ք Ի Ս

Կ. Գաւն կը գրեն թէ խռովու-

թիւնը կը ծաւալի Եւմենի մէջ: Հրամանա-
տաւոր կուտակալը անմիջական օգնութիւն
կը խնդրէ: Թուրք կառավարութիւնը պա-
հաստիներ զինքի կը կոչէ որոնցմէ 300000
հոգի զբաւեցան օգնութեան պաղեստինէն
և Լուրիայէն: Բաւար աշխատելու կարող ե-
րիտասարդներուն դրօշի տակ կանչուիլը
գիւղացիներուն վրայ զեւ կ'ազդէ: Երեսա-
ղէմի արաբները կը կարծեն թէ Անգլիա-
ցիները Եւմենի Արաբներուն կ'օգնեն Թուր-
քերու դէմ կուտելու համար անոնց դրամ
և թնդանով հայթայթելով, կը կարծուի
թէ այս տեսակ զրոյցներ տարաձայնեւ առ-
ւով կառավարութեան նպատակն է կոխի
մղել ժողովուրդը, որ Սրբիոյ կրօնակից-
ներուն դէմ պատերազմել կը խորշի:

— Եւմենից նախարարութիւնը ձեռք
բերած է ութը միլիոն Ֆրանք, խոստանա-
ւով որ ՏԼԵՅ պանքի յառաջիկայ կանխա-
վճարէն պիտի հասուցանէ այդ գումարը,
և սկսած է 13 փետրուարէն վճարել պաշ-
տօնատարներու ամսականները և պայքա-
մի տօնին ծախքերը: Թուրք կառավարու-
թիւնը կը յուսայ պայքարին վերջը աւար-
անէ փոխառութեան և թնդանով յանձնա-
րարութեան բանակցութիւնները:

ՀԱՊԷՇԻՍՏԱՆ

Փետր. 13ին Ատիս Ապապա հա-
սա Գերման քաղաքական պատգամաւոր-
ութիւնը որու վարիչն է Տօքթ. Ռօզըն,
Գերմանիոյ Արտաքին գործոց նախարարու-
թեան կարեւոր պաշտօնատարներէն մին:
Եթովպական զօրախումբեր մինչև պաշտօնը
ուղեկցեցան պատգամաւորներուն որոնք Մե-
նելիք կայսեր կողմէ ունեցողութեան ընդուն-
ուեցան. կ'ապահովեն թէ պատգամաւոր-
ութիւնը 20 օրի շափ պիտի մնայ Ատիս
Ապապա, Հայկէստանի և Գերմանիոյ մի-
ջև կ'ընդունիլը առևտրական դաշնադրութեան
մը վրայ բանակցելու նպատակաւ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փետր. 13ին, Մակեդոնական խնդ-
րոյն համար Լոնտոնի Ռէսթմինսթրը պա-
շտի պաշտօնը զուարուած միջինին մէջ
Խորհրդարանի անգամ Հերպերդ կառաղընի
առաջարկութեամբ քուէարկուած է հեռե-
կալ բանաձեւը:

«Ժողովոս, նկատելով որ Հայաստանի
և Մակեդոնիոյ մէջ Թիւրք վարչութեան
ընթացքը քաղաքակիրթ Եւրոպայի համար
ամբողջ մըն է՝ կը հաստատէ որ Անգլիոյ և
միւս պետութիւններուն պարտքն է բարե-

կարգուիմին կատարել այդ երկիրներուն մէջ...

—Սյուր Պաշտին հասած նոր հե- ապիւր մը կը հաղորդէ որ բոլոր գրա- անեակները փակ են, և փողոցները դի- ակներով լեցուած: Կը վախճանք որ զոհե- րուն մէջ շատ Հայեր եղած ըլլան:

—Օմանուրմանի մէջ ի նպաստ Ս. Էջ- միածնի հանգանակուած դամբարին վրայ 10 ոսկի եւս բարդուելով, ամբողջը, 43 եղիպտ. ոսկի, զրկուած է Ստաշնորդարան որպէս զի վեհ. Հայրապետին զրկուի Գա- հրէի հանգանակութեան արդիւնքին հետ (որ զեռ զայնութիւն չունի):

—Կը լսենք որ քաղաքին Ազգ. վար- արանին և եկեղեցւոյ հոգաբարձութիւններն ալ իրենց հաշուեցոյցները մատուցած են և անոնց պարունակութիւնները Ստաշնորդ- արանի տնօրէններուն մէջ անցուցելով հաշի- ւները փակուած են, նոյնպէս ընդհանուր անտուկին եկամտացոյցը և մինչեւ 1904 Դեկտ. 31 Ստաշնորդարանի անսեպական կացութիւնը պատկերացնող հաշուեկշիռը պարտաւորուած և երեսփոխաններուն բաշ- խուած են:

—Քաղ. Ժողովոյ Ստանապետը, Տիար Գարրիէլ Միքայէլեան, և անդամներէն Տի- ար Վասմ Գալփաքեան, նոյնպէս Ազգ. Երեսփոխաններէն՝ Տիար Նշան Մալումեան, Տիար Տր. Ն. Քէլէնեան և Տիար Առոմ Արաւանեան, վերջին երկու օրուան միջոցին՝ բարձր զարուստի այցելութիւն տուած են Գեր. Սյուրման Սրբազանին:

Նորին Սրբազանութիւնը յատուկ հը- րուէրով, յառաջիկայ կիրակի պիտի պա- տարագէ և պիտի քարոզէ քաղաքին եկե- ղեցւոյն մէջ:

—Գեր. Սյուրման Սրբազանի այցելու- րեան առթիւ՝ հարկ կը տեսնենք յիշել որ Պարսկաստանի Հայոց հոգեւոր հովուութիւ- նը բաժնուած է երկու շրջանակներու, Ա- տրդաստականի և Հարաւային Պարսկաստա- նի: Այս երկուրդ մասին հետ կը միանայ Հնդկաստանի, Հնդկաստանի, Ժովայի և մե- տակայ երկիրներուն և կողմերուն հովու- րութիւնը, որուն ամենքը կը կոչուին Պարս- կա-Հնդկաստանի թեմ: Այլապէս Սրբ- բազան անցեալ տարի մեկնած էր առաջ- նորդանիստ Սպահան կամ Նոր Զուլայ քաղաքէն, իր հովուական ընդարձակ դի- ձակին մէջ այցելութիւն մը կատարելու և հասած էր Հնդկաստանի մայրաքաղաքը Կալկաթա, ուր ներկայացած էր փոխարքայ Լորա Քըրքընին ալ: Կալկաթայէն՝ Ն. Սրբ բազանութիւնը վեհ. Հայրապետի հրամանով ուղևորած էր Եւրոպա և Ամերիկա, Գեր. Յովսէփ Արքեպիսկոպոս Սարաճեանի հետ պատուիրակութեան պաշտօն մը կատարե- լու:

Հիմա այդ պաշտօնը վերջացած լինե- լով Ն. Սրբազանութիւնը պիտի դառնայ Հրդ- կաստան, իր հովուական այցելութիւնը ամբողջագնելու, և կը յաւայ մէկ ու կէս տարիէն հաշիւ վերադառնալ Նոր Զուլայ:

—Եղիպտոսի Պրանսական զինանա- ղիտական զործակաւորը Պ. տը լա Պու- ինիէր «Գահէրէի Հայոց Պատրիարքական ֆոխանորդի» հասցէին ուղղուած փետ. 18 թուակիր նամակին մէջ կը հաղորդէ կ. Պուոյ Պրանսական զինական վեհ. Պ. Գոնդանի շնորհակալութիւնը, ի նպաստ Մուշի և Սասունի իրեն զրկուած 210 ոս- կիէն համար, զոր անմիջապէս փոխադրած է Վան, տեղւոյն Պրանս. հիւպատոս Պ.

Ռուպին, որ ապահով կերպով բաշխել տայ տառապեալներուն:

«Գեապանը, կը յաւելու Պ. տը լա Պուինիէր, «մասնաւորապէս զգածուած է այն իրողութեան որ ձեր բարեգործական նպա- տակը ուղղուած է բոլոր Հայերուն, առանց դասանունի խտրութեան: Ինծի ալ, անձ- նապէս, շատ հաճելի է որ այս առթիւ իրեն միջնորդ ձեզի ծառայելու կոչուեցայ»:

ՀԱՆԳԱՆ ԱԿՈՒԹԻՒՆ Ի ՆՊԱՍՏ ՎԵՐԱՇԻՆՈՒԹԵՒՆ ԳԱՀՐԵԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐՄԱՐՆԵՐԻՆ ԾՈՒՅՈՒՆ Զ.

Table with 2 columns: Name and Amount. Includes items like Գումար Ե. Յուլյակի, Տեղորդ Ի Գահէրէ, Ծովինոս Գալպաքեան, etc.

ՏԵՂԱԿԱՆ

«Մօրնիկ Բօսդ» կը հրատարակէ Թղթակցութիւն մը որ կ'առաջարկէ Եղիպ- տոսի նախարարութիւնները ջնջել, խնայե- լու համար անոնց տարեկաններուն գու- մարը, 23,000 ոսկի:

Տեղացի լրագիրները այս Թղթակցու- թեան վրայ մեծ աղմուկ կը յարուցանեն, Եղիպտոսի անկախութեան նոր հարուած մը նկատելով այդ առաջարկութեան իրազօր- ծումը:

—Երբ Բօնօթի Դուքսը և Դքսուհին ձիարշաւն ետ կը դառնային՝ կառքին առ- ջեւէն դացող զինուորի մը ձին սահեցաւ ու ինկաւ կառքին ձիարուն տակ: Զիշ Զեցոր ձին ու զինուորը պիտի կոխուտուէին եթէ փողոցին մէջ ոպասող ոտակներ մը Դուք- սին կառքին ձիերը չը բռնէր: Դուքսը ա- ռաջին անգամ ինք ծափահարեց ստիկա- նին աշխարհութիւնը և քաջութիւնը:

—Ստիկականութիւնը ձերբակալեց Էլ- Սայիտ Սէլիմ և Բաստան Նուրի անուն երկու անձերը որոնք խառնաձայնած են Թէ Մահմադիւի ջրանցքին մէջ կտոր կտոր ջարդուած կնոջ դիակին հեղինակներն են: Զոհը, 60 տարեկանի մօտ կին մը՝ Աղեք- օսանգրիոյ պապարին մէջ հաւկիթ կը ծա- խէր և քիչ մը դրամ ունէր որ միշտ իր վրան կը պահէր: Այս շարագործները տեղեակ ըլլալով ատոր, որ մի իրենց առե- նը կը հրաւիրեն պատուը և բերանը բուրջ մը խցելով կը խղզեն: Յետոյ մարմինը կը- տոր կտոր ընելով գետը կը նետեն: Երկու ոճրագործները կ'սպասեն իրենց դատաւորին:

—Եղիպտոսի մէջ ամենէն մեծ հողային վեճառուներէն մին այս օրերս կատարեց Վ. Պօղոս բաշա Նուպար, Եղիպտոսի Հողա- գործական և Ճարտարարուեստական ընկե- րութեան Թողելով իր (4,779 ֆէտառն տա- րածութեամբ) չորս զխառը հողային ստաց- ուածքները, 400,000 Ե. ոսկւոյ փոխարէն:

—Վազի Մուխթար բաշա, Եղիպտոսի Օմանեան պատուիրակը Գլ. իրկուն հաց- կերոյթ մը տուաւ ի պատիւ նախարարին, բուն և բարձրաստիճան պաշտօնատարներուն:

—Աւստրիական զորքերը քաղաքին լի- զօր պատուիրակը, կոմս Թատալ Պօլսթա- ֆօթիպրոցքի կիրակի իրկուն մեծ հացկե- րոյթ մը տուաւ Սալօյ պանդոկին մէջ ի պատիւ Արաքլին գործող նախարարին, Վալի Պութրոս բաշայի: Ներկայ էին նաեւ Մազլում բաշա, Էլեմօտից նախարարը և Ապանի բաշա, Պատեհազմական գործող նախարարը և ուրիշ 22 տեղացի և օտար բարձր անձնաւորութիւններ:

—Խալիփական Աշխարհադարան ըն- կերութեան վերջին նիստը շատ շահեկան եղած է Թէ բանախօսութեանց և Թէ ուն- կնդիրներու մասին: Հոն կը գտնուէին բազմաթիւ բաշաներ և կոմսեր զա- ճախազգեստ սիկիններ ալ:

Բանախօսներէն Տօքթ. Լինքըն տը Բասթրա խօսած է Հապէշիստանի ժողովրդ- դեան նահապետական կազմակերպութեանը վրայ, դիտել տալով Թէ իր լեռնային բարձ- րաւանդակին վրայ կողմացած այդ ցեղը իր սովորութիւններով և աւանդութիւններով բոլորովին կը զանազանի Աֆրիկեան միւս ցեղերէն: Հապէշիստանի ժողովրդին կազ- մակերպութիւնը հին Հռոմայեցիներուն նը- ման հապէս նահապետական է տակաւին, հոն ազգական ընտանիքները նահապետ ընտանիքին շուրջը բաւարարած՝ միշտ կը կազմեն հասարակուրդ մը որ կը կառա- վարուի աւատական սովորութեամբ. առ- կայն երկրին այս կազմակերպութիւնը կ'ան- հատի տակաւ, օտար գաղթականներու հո- րանքին տակ:

Նուազ շահեկան չէր նաեւ Ապագթ բաշայի բանախօսութիւնը «Եղիպտոսի կնոջ ցեղային անփոփոխութեան» վրայ:

Գիտնական բանախօսը մասնաւոր պատկերի մը միջոցաւ ներկայացուց Եղիպ- տացի կնոջ մարմնային կազմուածքին մաս- նաւորութիւնները, բացատրելով Թէ անոնց շնորհիւ ինչպէս Եղիպտացի կնոջ մարմինը կը լայն նուրբ և ձկուն, մէջքը ձեւաւոր և շարժումները շնորհալի, մինչեւ իսկ ծանր բեռներու տակ:

ԱՆԱՏՕԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐՈՒՆ ԱՆՅԱՏ ԵՐԿԻՐՆԵՐԸ («Թայմզ»-ի Թղթակիցէն) Բ. Էնգի-Շէհր-Բօնիայի գիծը Գեթթա-

իային չ'անցնիր. սակայն Ալեքսանտրա բա- ժանում մը կայ որ գրեթէ երեք ժամէն կը տանի Գեթթա:

Գեթթա-Շիայի բնակչութիւնը կը հաշու- ուի 8000 տուն, որոնց 6000ը Թուրք են, 1000ը Յայն, 500ը Հայ լուսաւորչական և իբր 250ը Հայ Կաթօլիկ: Էնգի-Շէհրի նման հոս ալ, որչափ որ կը ցայ հասկնալ, տարբեր դասանունքէ հասարակութիւնները համեմատել կապին իրարու հետ: Եւրոպա- ցի բնակիչ չկայ: Իբր ընդհանուր կանոն՝ ամեն ազգ իր աւանդական արհեստը ունի հոս. Թուրքերը կ'առաւարական պաշտօնեայ, ազարապական և հողագործ են. Յայները կ'ըրաղին պղնձագործութեամբ, զեւեակա- թեամբ, և ձեռքի նարպիկութիւն պահան- ջող արհեստներով, իսկ Հայերը մեծ մա- սամբ վաճառական եւ խանութպան են: Կ'ըսեն Թէ բնիկ Թուրքերը քիչ մը ժոյլ և հանգստաւէր մարդիկ են. բայց Գեթթա-Շիայի շրջակայքը, ինչպէս և Փօքր-Ասիոյ միւս կողմերը կը բնակին սուհաճիներ, այսինքն, Պուկարիային կամ Թիւրք Էլեմօտիցքի նման ձեռքէն ելած ուրիշ երկիրներէն գաղթողներ, որոնց խիստ աշխատաւոր մարդիկ են: Պուկարիային գաղթող Թուրքերու համար այս յատկութիւնը զարմանալի չէ, որովհե- տեւ Թէն ալ կ'ըսեն իրենց մահճական, հասանաբար Պուկար ծագումն են: Փոքր- Ասիոյ հողագործութեան բարդաւանտը երկաթուղին յետոյ այս մահճաններուն շնորհիւն է: Բնիկ ժողովուրդը, սակայն, գէշ աշխույ կը նայի ասանց, ոչ Թէ անոր համար որ հողը չբաւեր՝ այլ որովհետեւ բուն Անատոլիոյ երկրագործ ըլլալէ աւելի՝ խաշնարած է, և իր շարժումները կ'աշխա- դուած կ'զգայ երբ չը կընար ուղարկել ալեւ թափաթիլ երկրին ամեն կողմը: Անիկա արնայն կը նկատէ որ մշակուած դաշտերը ճամբորդութեան և տուարածութեան իրա- տունքներուն դէմ օրինազանցութիւն են:

Գեթթա-Շիայի գիտաւոր արտագրութիւ- նը արմտիք է, հաւասար բանակութեամբ ցորեն և գարի: Սրմտիքէն ետքը առեւտու- թի զիւստը գործերը կ'ըլլան գորգերու վրայ որ կը շինուին մեծկակ գործարանի մը մէջ: Ասիկայ Հայ ընկերութեան մը կը պատկանի, և ապրուստ կը հայթայթէ բանի մը հարիր Թուրք, յոյն և հայ աղջիկնե- րու: Բաւական մեծ՝ բանակութեամբ ափիոն ալ կը մշակուի շրջակայքը:

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բեդրապուրկ, 21 Փետ. Հակառակ պաշտօնական ժխտումներու, բար- ձըրագոյն և վստահելի աղբիւրի մը համեմատ՝ առողջ է Թէ Զարը ոչ մի- այն խորհրդակցած է հայտնութեան պայմաններուն վրայ, այլ և որչափ է գտնուր: Պայմաններն են, Գօրէայի վրայ ճարտի գերիշխանութիւնը, Լի- աօ-Թունկ Թերակղզոյն վրայ ունէ իրաւունքէ հրամարշլ, Վլատիվօթօ. բը ազատ նաւահանգիստի վերածել, Արեւելեան Զինատանի երկաթուղի- ները միջազգային վարչութեան մը տակ գնել, և Խարպինի հարաւային կողմը գտնուող Մանուրիական եր- կիրները Զինատանի թողուլ: Միակ դժուարութիւնն է՝ պատերազմական տուգանքի վճարումը, որու վրայ պիտի պնդէ ճարտն:

Հաւանական է որ Ռուսիա առա-

կալին փորձէ պատերազմին բախտը, բայց Ռուսիոյ ներքին կայսրութիւնը և զինուորական դժուարութիւնները նկատել տանելով յայտնի է թէ Ռուսիա պիտի փութայ խաղաղութիւն կնքել, եթէ կարելի ըլլայ միայն պատերազմական տուգանքին վրայ համաձայնելը:

Մակուա, 21 փետր. Սերգիոս Դուքսին սպաննելը կը մերժէ իր ուղիւն յայտնել:

Պարս, 21 փետր. Կիրակի օրու ընէ սկսեալ խռովութիւններ տեղի կ'ունենան հաս:

Չինեալ մահաւորականներ Հայերու վրայ կը յարձակին: Բաղմաթիւ սպաննուածներ և միրաւորներ կան:

Լոնտոն, 19 փետր. Անգլիոյ թագաւորը հրաման ըրաւ որ արքունիքը շարժւի մը սուգ պահէ Մեծ Դուքս Սերգիոսի մահուան առթիւ:

Բեղրադուրկ, 19 փետր. Մեծ Դուքսին սպանութեամբ յառաջ եկած ստիպումը կը սատականայ յեղափոխական յայտարարութիւններու ցրուելովը: Նախարարներու յանձնաժողովը խորհրդակցելով Դեկտ. 25ի Ուքսի վրայ, քաղաքացեալական վարչութեան մէջ բարենորոգումներ հաստատած է որոնք Չարին կողմէ վաւերացում ստացած են:

Բեղրադուրկ, 20 փետր. Կըսուի թէ Մեծ Դուքսին մահը կայսերական ընտանիքին վրայ ահաբեկիչ ապաւորութիւն մը գործած է:

Թէհրան, 21 փետր. Չ. Եթէ Եթէ հոս հասաւ և քաղաքացեալական կողմէ ընդունուեցաւ: Մեծ բազմութեան մը առջև խօսելով ար-

դարացուց Ռուդ. Արթուրի անհատաւորութիւնը և իր արհամարհանքը յայտնեց սխալ քննադատութիւններուն դէմ: Ունկնդիրներուն մէջ կային Ռուդ. Արթուրի մէջ մեղսող զինուորներու բազմաթիւ տղապաններ: Զօրավարը ինքն անձամբ կը միտնար որքան և այրինքը: Ժողովուրդը ձեռքը կը համբուրէր Զօրավարին, սմանք ու բախտ լինէ և անոնք վշտէ կուլային:

Բեղրադուրկ, 21 փետր. Բեղրադուրկի ուսանողներու ժողովի մէջ քուէարկում օրակարգը շատ խիստ լեզուով կը խօսի միապետութեան մասին և անոր ստատուր անկումը կը գուշակէ:

Օրակարգը իր գաշնակից կը հրահրէր զորմաւորները և կը յայտարարէ թէ ազգային զինուորականութիւն մը հաստատուելու է, հակառակ կառավարութեան արդիւններուն իրենց նպատակները իրականացնելու համար:

Որոշուած է ազգային ժողով մը գումարել կայսերական հրամանով: Դուքսը հրահրեց անոնց Դուքսին տեղի պիտի ունենայ:

Նիտոնով որ բազմաթիւ ըստպանական նամակներ կը գրկուին, նոյն իւր Զարին հրամանով պաշարման վիճակ յայտարարուած է Զարը: Սէլի շուրջը:

Զարին խնդրանք, Բուսիոյ գահաժառանգ իշխանը, Մեծ Դուքս Սերգիոսի յուղարկուածութեան ներկայ գտնուելու մտադրութենէն ետ կեցած է:

Խաւիթին մէջը չէր: Ուրիշ գործերով զբաղած էր:

Դիտած էք արդեօք որ պատիկ դուքսները երբեք ևե՞ծ համբաններ կը շինեն և պատիկ խախտանքներ մեծ արժանիքներ դուքս կը հանեն: Ամենն խոստարհ կեանքի մէջ ամենն համեստ յաջողութեան համար «պարիս» ըսէ մէկուն, ու կը տեսնեն որ անիկա նոր բաներ կ'ստեղծէ հոգով հանելու: Այս երկու օրուան մէջ ալ այնպէս եղաւ մեր Ուլուղին համար: Գանի մը հնարքներով ընկերներուն և Պարսիկի աչքը մտնելու: Հիմա կուզէր նոր գիտ մը ցուցնել անոնց:

Աս հայտնանքը խրաշուկէն, ապա ինչ քան է որ աս շմորը կու այնն» մտածեց ինքնիրեն, ու զոմին մէկ անկիւնը կծկեցաւ, աչքէ անտես: Այդ անհանգիստ վիճակին մէջ սպասեց, բաւական սպասեց, և ձանձրանալու, նեղուելու ալ սկսաւ: Բայց չէ որ ամեն արդիւնքի համար պայման է զոհողութիւնը: Այս զոհողութիւնն ալ ապարդիւն չը թուէր: Երբ ձիերը սկսան երկրորդ անգամ ալ իրենց սքանկները դուքսը: Ուլուղը զնաց մտեցաւ կենդանիներուն: Հոն ինչ տեսնէ... Գոմին միտնութեան մէջը մարմին մը կը սողար զկայի դուքս, և անոր հետ կը շարժին զոյգ մը զիւլային աչքերու բոցերը:

Ուլուղը, երկու ականթարթի չափ ասի ի բերան սպասելէ ետքը՝ ահաւոր ձայնով մը գոչեց:

— Տահա ե՞ր կու ստակիս Զէտի պառաւ, անորէն, ե՞ր ստատան կու անտէ սեւ հողիդ...:

Այս խօսքերը կրկնեց տաւր ըստն

Թօրիօ, 20 փետր. Ռուս զօրաբանակներու կարեւոր շարժումը մը տեղի կ'ունենայ Եւ-Տօի և Հուն-Հիլի երկայնքը: Ստոյգ կ'երեւայ թէ զուգորդականութեամբ նոր բաշխում մը կը կատարուի: Անգլիական երկու շոգե-նաւներ որոնք վաղաքովութեամբ անտէ կը տանէին՝ բռնուեցան ճարտեցիներէն:

ՏՐ. ԾԻՐԻՆԵԱՆ

Պոլիս և Գաւառներու մէջ քան տարուան փորձառութենէ ետք, այս մըմ հաստատուած է Գահիրէ Մուսթիի նոր միկիթին փողոցը (Կոմի Աղապան) թիւ 8, և հիւանդանոցը: Գահիրէ ամէն օր առաւելան ժամը 9-10 և կ'սկսեն վերջ 3-5:

Մասնագիտութիւն ներքին և արտաքին հիւանդութեանց և ծննդա-կան գործարաններու հիւանդութեանց:

Վկայեալ «գրառներու ձրի դար» մանուս: Հինգշաբթի օրերը կէս օրէ վերջ ձրի դարմանում՝ ամենուն համար:

Ի դիւրութիւն յաճախորդաց ի հարկին դիմելի: Պոլսի գեղարարներ:

ՍԱԿԱՐԱՆ

Իւրի Իրկուան ժամը	Երեք փութած
Կիւրքիւրքիւ Պանք	Ա. Ո. 11 3 8
Նէշնէ	27 1 2
Նոր	26 11 16
Բասա տի Բքոնթօ	189
Պանք տ'Աթէն	120 1 2
Տէլմա Լայթ	Ա. Ո. 14 3 16
Հիւտան	28 3 1
Լօ Թիւրք	Պրնք. 130

անգամ, ու բողոքողին ինք իրմէ եկած երկու ձեռքերուն ցուցամատը և բժամատը աղիքնաձեւ լարեց ու մօտեցուց Զատուկին պարանոցին:

Մինչև այն վայրկեանը ներս մտնելին միտ անցնելներն ալ: Ոմանք ծիծաղ-ներով, և ոմանք հայհուհներով, ողջունեցին Զատուկը, բայց չիմացին որ Ուլուղը իր նպատակը գործադրէ:

— Հէյ, Ուլուղ, դուն կարծ մարդ ես, Զհաին պատուը արքայի պէս կու խխտես:

Այս բաները վիրաւորեցին Ուլուղին արժանապատուութիւնը, և ձեռքը ետ քաշեց պառաւին վրայէն:

Բայց ինչո՞րք ասով չէր լինար: Պատահին կեանքը վտանգ մըն էր: Ժամերէ ի վեր մտորին խորը թաղում, ու անսթի ծարաւ թեցած ըլլալով հանգիստ չէր կ'ապ-րէր անիկա, ինք իրեն սեռնելիք շունը, ու կարծնները ձեռք չէին պայքներ անոր ի նշ ընկնէ:

Վաղի, այս գիտար գրութեան մէջ իմաստուն գործ մը ըրած ըլլալու խնդրով Զատուկը գետնէ վերցուց, թնին վրայ առաւ, ու զուրս վազեց, Լիպարիտին սե-նակը ելլելու համար: Բայց ճիշդ այդ մի-ջոցին էր որ մեծ դրան ուսնակը զար-նուեցաւ, և վաղի, թեքեր և ոտքերը քիչ մը թալցած՝ ետ փախաւ մինչև գոմին խորքը, և հոն Ուլուղին յանձնեց Զատուկին լիկած մարմինը:

Դուքսը բացեցաւ և Գիւրիոս, առանց հրահրի սպասելու, կառքէն վար նետուեցաւ ու զետահաւ Երկրաւորութիւն մը քայլե-րով խոյացաւ սանդուխներէն վեր:

S. STEIN
ՍԵՏԳՈՐԾԱՐԱՆ
Ս. ԵՐԷՅՆ
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ Ե. Ռ. ԽՅԻՎԻՆ
ԱԲՍԿԱ ԷՒ ԽԱՏՐԱ. ԷՉԳԵՐԻՔ
Կրկնուր. Այրերու, և Տղայներու
ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐ

ԳԻՆԵՐԸ ԶԱՓԱԻՈՐ
ՎԵՐՁԻՆ ՆՈՐԱՅԵՆՈՒԹԻՒՆ
Ելքարական վերամարտ (առանկօր):
Ապրանքները բնակարանի կ'ըրկուին:

Ռամէ	Ա. Ո. 8
Տիֆրու Տէլմա	
Ուրբանդիւ Զրի Բնի.	16 3 4
Գահիրէ	Պր. 1225
Թանթա	Ա. Ո. 28
Տարիէ Ունիլէ	25
Բրեւի Թոնիէ արքիոն	Պր. 730
» » սպիտակիւն հին	303
» » նոր	271
Պեհերա	Ե. Ո. 52
Տէլմա Լէնա	3 11 16
Լուրտան	7 1 1
Ինիլընի Մարքէթ	13.3
Ն ընկողի Զօթի	10 1 4
Բրան Գրիուրի Աղբը. Պր.	215
» » Գահիրէ	138
Գ. Բրն միլդ	Ա. Ո. 0.6.9
Ուլի Լնա Սոսա	2.0.0
Չիմնի	108
Ուրիւնի	0 15 16
Անիւ-Ամբիգըն Նայ	5 11 6
Մէնպայէ	5 1 8
» Տիֆրու	Ե. Ղ. 100
Թրամիլ Լէնա. Բրիլ.	147
» Տիլիտանա	356

— Ողջոյն, և աւանիս, գերազնիւ ասպետ, իշխանուհին ազատ է: Դուքսն այս պատուհանէն, տես, այսօրուան ար-շաւոյրը աւելի պայծառ չ'ը փայլի:

Գիւրիոսի ծիծաղկոտ ու եռանդուն մտաբեր և աւանտեր խօսքերը հրճուեցին հոսանքով մը ողողեցին Լիպարիտի հոգին, բայց անիկա չը կորսնցուց իր սովորական վիճակները:

— Շնորհակալ եմ, գերազնիւ տէր, պատասխանեց, շնորհակալ եմ, բայց այդ պայծառ արշաւոյրը ինձի համար դեռ մշուշ-ներու ետին պահուած է:

— Ոչ, Տէր ասպետ, մշուշը շուտ պիտի փարատի, յարեց Գիւրիոս:

Լիպարիտ գիտէր որ իր խառնակը այնչափ կը տապալակ կորսնած կ'ընէին համար որչափ ինքը՝ իր Գահիրէն համար, և պիտի փութար կատարելու փոխարինու-թեան խոստումը, բայց, միեւնոյն ատեն կը փափաքէր որ, Գահիրէ փրկութեան պայմանը եղող առարկան ձեռքէ հանելէ առաջ՝ իրողութիւնը ստուգէ, ուստի, ինքնին կանխեց Գիւրիոսը և շնորհակալ ձեռով մը ըսաւ:

— Խորապէս երախտապարտ եմ գեր-ազնիւ Տէր, վստահ եղիր որ պիտի փո-խարինեմ այս բարեբաղ: Իսկ ինչ որ խոս-տեցած եմ արդէն, պիտի ստանաս այսօր, ապարանքի մէջ: Բաւական է որ ծառան-րկի մէջը հոս թայ իմ մարդերու առաջ-նորդելու:

Գիւրիոս թափանցեց Լիպարիտի խոր-հորդներուն, և հաւանութեան ամեն նշան-ներով զատուեցաւ անկէ, թէն ներսէն շատ զգոհ:

(Շարունակելի)

ԹԵՐԹՕՆ ԼՈՒՍԱՐԱՆԻ

ԶԵԼԻԽԱՅԻ ԳԱՂՏՆԻՔԸ

Ինչ

Մինչդեռ Գիւրիոս իր արշաւանքաց կողքին խորը թաղում կ'ընէր խաղեր կը շինէր: Եւ այն Լիպարիտի բնակարանին մէջ Գիւրիոս թափալակ միտնակութիւնը վերջ կը գտնէր յաջողական դարմանալի զեպքերով:

Խորհրդաւոր ծրարիկներուն մէջ մասը դեռ չէր բացուած, ու Գահիրէն ժամացոյցին վրայէն Լիպարիտի արշաւանքին կաթիլ-ները դեռ չէին չորցած, երբ վարը գաւի-թին մէջ, մեծաձայն աղաղակ մը փրժաւ: Գոմին մէջ կայուած ձիերը և քիւրիները, կարծես յանկարծական երեւոյթի մը ա-հաբեկ՝ անզուսպ զրգոտմով կը խնկնէին, կը դափաղէին, կը շնչէին: Տնեցիները թափանցան զիւրեք ծնող մոմտութիւններէն կամ մրափններէն, ու երեսներ մէկմէկ խաչ հանելով վազեցին մտան գոմ, մայրնափայտէ զամբարի մը լուսով ասղին անդին նայե-ցան, անկիւնները պրպտեցին, կենդանիներուն մարմինները շփոթեցին, բայց չը կրցան որ և է պատճառ գտնել անոնց խնկնու-թեան, ու ամեն մէկուն հասցէին յիշեցներ միջոցով ետ դարձան:

Պահը, ինչպէս գիտէք, մութ էր տա-կաւին, բայց արշաւոյրը հեռու չէր, ուստի մեր բարեկամները սկսան երեսներ լուալու, վրանին զուրիւն շակելու և նոր օրուան զեպքերուն պատրաստ գտնուելու:

Իրենցմէ մէկը կար սակայն որ դեռ

